

OD NAŠICH PŘÁTEL

DOPIS Z ČECH.

(Od pražského zpravodaje P. Z.)

Praha, 9. května 1912.

Dlouho očekávaný déšť se večer spustil. Zabrumlalo to trochu ve mracích a přišlo pak hezky tiše po celý den. Pro rolníky to však ještě bylo asi málo, včerejší deště bylo veliké a byla velká obava o píci. My ve městech jsme nemohli vyjít ani za bránu pro spousty prachu na silnicích.

V politických věcech není mnoho nového. V Uhřech mají nové ministerstvo s p. Lukásem v čele. S jakým zdarem povede věci uherské, uvidíme později. Sebevědomí má dost, ministerstvo postavil hned a bez otáček, ale jak bude dál? V Uhřech byly do nedávna dvě hlavní strany, jedna tzv. národní, která měla a má dosud vládu v rukou a skládá se z příslušníků veliké šlechty a její přílepky. Strana ta stojí na půdě vyrovnání z r. 1867, t. j. uznává dualismus a poměry, jak byly vyrovnáním uspořádány. Druhá je strana opoziční s Košem a Justhem v čele. Strana ta — zvaná také stranou osmačtyřicátníků — nedávno se rozdělila. Koš se svými přívrženci přiklonil se trochu ke straně vládní, Justh zůstal na starém nesmířitelném stanovisku. Tyto dvě strany neuznávají vyrovnání z r. 1867, které tehdy uzavřel Maďar Deák s Beusem a snaží se učinit Uhry úplně samostatnými a na druhé polovině říše nezávislými.

Všechny tři strany ale mají stejný úmysl zachovat, vlastně udělat Uhersko maďarským, aneb aspoň zachovat Maďarům nadvládu. Nemaďarské národnosti mají totiž podle počtu převahu a kdyby byly dostatečně uvědoměly a byl spravedlivý volební řád, vypadalo by to v Uhřech jinak.

Justh se svou stranou zasazuje se za všeobecné a rovné volební právo, čemuž však vládní strana odpírá, chtějíce jen poměrné volební právo (pro ty, kdo umí maďarsky číst a psát), neboť jinak by národnosti dobudou více politické a maďarský ráz Uherska bude ohrožen.

V Čechách je ticho. V Praze zvolen byl za starostu již na třetí období Dr. Groš, zeť dra. Julia Grégra. Nastoupení do úřadu bylo jako vždy slavné, vyrukovali ostopřelci, měšťanská jízda, obecni hasiči a místopředseda Thun měl dosti sympatičtější a mluvil o Praze jako o "caput regni" (hlavě království).

Již takové nepatrné slovo, vysíle z vysokých úředních úst, způsobilo všude potěšení. Je na tom vidět, jak hluboko jsme sklesli, když jsme ztratili svou samostatnost, svého krále a království.

Nejen z těchto slov, ale i z jiných skutků je pozorovati, že ve Vídni nekoukají se na nás už tak s patra. Nelekejte se, rádi nás nemají — to je ještě hubda daleké snad budoucnosti, ale oni nás potřebují jako protiváhu proti nadvládě Maďarů a Němců. Tito dva opravdu počínají si už tak, jako by všechno jen jim patřilo a jen oni měli co poroučeti a co brát.

Země českou spravuje jen zemský výbor, s ním nesešel se už dlouho pro odpor Němců, a dělá údatně dluhy, takže už ani Zemská banka (zřízená zemí) nechce půjčit peníze na obyčejný úrok. Jinak se vyjednávají dál mezi Čechy a Němci.

Jak jste snad četli, bude co nevidět v Rakousku zrušena lotynka, která vynášela státu přes 16 milionů korun ročně a která ožebračila tolik chudáků. Bude nahrazena třídílní loterií, jakou mají v Německu a bude mít prý asi 70% výher. Poslali už úředníky studovat zařízení loterie té do Německa. V. Handrboch.

Z YUKON. Okla, 12. května 1912. — Čtená redakce! Doba, kdy ustanoven bude sjezd svobodářů, pomalu se blíží a některé časopisy vyhradily ve svých sloupkách rubriku, v níž možno podávat náhledy i domněly, týkající se sjezdu toho. Prosim, nechte ale

přeceňovat tuto velkou horlivost, neboť náhledy, pokud se sjezdu týče, nesmí křiviti válečné plány fedrovatelů sjezdu, které jest o všem těžko vystihnouti, a protož, kdo chceš hmoti jazykem, opej se napřed, co mluvit neb psát smíš, jinak jest konfiskace jista a nechce-li se podrobit těmto pravidlům, drž hubu! Člověk ale mnohdy chybí a tak stalo se i mně. Dovolil jsem si napsati, co o sjezdu soudím a zaslati to do vyhrazeného místa do novin těch, ale můj skromný úsudek propadl konfiskaci. Proč? To vědi boží! Nie pry se neuvěřejni, co prý spadá na osobnost. Stejněho loktu ale se neuzívá. Kdo basuje podle not, ten může komukoliv klukovsky vynadat — a to jakoby se ani nechumilo. — Co já o sjezdu soudím a jak ná celou tu komedii pohlížím, dovolím si napsati ještě jednou k uveřejnění v "Pokroku", ale jak u vás pochodím, nevím. Ne-li zrovna dobře, nuž, nic s tím nezkazím. Prvně chej poukázati na nesprávnost, která se děje od řádů ZCBJ, které dávají instrukce delegátům do sjezdu Jednoty, aby se též účastnili sjezdu svobodářů. Jednání takové je neustavni, jest úplné proti stanovám Jednoty. Ve sbírku řádů uvidi čekanci výslovně se pravi, že žádný člen nesmí býti zkracován ve svém osobním přsvědčení, což se ale děje, jestliže řád dává právo svému delegátu do sjezdu Z. Č. B. J., aby též zastupoval řád na sjezdu svobodomyšlném, činí rozhodně jakožto řád ZCBJ. není správné, neboť Západní Česko-Bratrská Jednota nemá naprostou s náboženstvím co činit, a činí-li tak, nedba tohoto pravidla Jednoty a jedná zrovna tak jako povětšinou církev činí, řídí se heslem: "Účel posvěcuje prostředky." A proti tomuto nesprávnému počínání musí protestovati každý svobodář ve slově i smyslu, neboť zásadou naší musí býti: "Co sám nemáš rád, nečin jinému!" A za druhé, nač pro boha, chcete budovat církev novou? Vždyť církevníci musí býti svobodářem odsouzeno! Kdo nám, prosím, ručí za to, že církev tato nezvrhne se po církvích jiných? S tohoto stanoviska odsuzují, aby řady Z. Č. B. J. braly účastenství na sjezdu svobodářů! Teď dovolím si pověděti, co soudím o sjezdu svobodomyšlném jako svobodář a jak já — dle svého skromného úsudku — soudím, že by měla býti svobodomyšlnost šifena, je-li totiž vůbec možno něco u věci té činiti. Svobodomyšlnost není svobodomyšlností, jakmile se usnese na jistých zásadách čili katechismu, dle kterého se má každý řídit jakožto vreholu vši dokonalosti. Než na světě nic není dokonalého a býti také nemůže, popovídá mi sami dokonalí nejsme. Te snal nikdo nebude popírati. — Douška. — Prosim vás, vy svobodáři, kteří jste od církve odpadli z té příčiny, že církevníci, jakmile nabude jisté moci, páse násilí, proč chcete zbudovati církev novou? Či se domnívate, až ustavíte tuto novou církev, že vaše šarže — kapralové, lajtnanti a nejvyšší generál — budou muži nezústni a vždy spravedliví? Zdáli ano. Pak se mýlíte, strašně mýlíte, neboť totéž se odehrálo u všech církví a výsledkem konečný! Náboženství se zvrhlo v panovačnost a korrupci. Svobodomyšlné řady rozšířily se proto, že církevní lid utlačoval, násilím na něm páchaly a tak staly se, ovšem nevědomky, šifitkami svobodářství a těmi jsou až do dnes. A čím výstřednějším si počínají, tím je pro svobodáře lépe, nebo posilují takto naše řady. A v tom jim přece bránit nemusíte, či ano? Nemyslíte, že tím zároveň dáváte podnět k fanaticismu? Nemyslíte, že mnohem jistějším a praktičtějším by bylo započíti a reformou doma, ve své rodnině? Či snad některé horlivější, jiní to poměry dovolují, chtějí více občtovat pro celek? Jestli ano, pak bych rád podobným lidumilům, aby si bedlivěji povšimni činnosti Matice Vyššího Vzdělání! Tam dokážete více učiti ve smolech se všemi těmi křiky, oznamky a praporeky! To jest můj skromný úsudek. Na kritiku neodpovím, ale

rád si přečtu úsudek každého jiného. Váš Fr. Selement.

Z BRAINARD, Nebr., 19. května 1912. — Čtená redakce! Takový jest již bém věci na tom světě — časy se mění a lidé taky. Onehdy jsem se ptal jednatele vašeho, bude-li psát do "Pokroku", on však mi řekl, že jest právě příliš zaměstná a proto jsem se odhodlal napsati něco sám. Dne 16. máje zašel jsem si také mezi své známé do Weston, bývalého svého domova. Ale bez nucení vyznávám, že město to učinilo na mne nemilý dojem. Byl jsem dojat asi tak jako Jeremiáš nad zříceninami Jerusálema, jenž kdysi býval chlubou lidu israelského. I Weston tak nyní skoro dopadá. Dokud tam Čechové dojížděli, byl Weston městem velice obehodným. Jakmile se ale krajane od něho odtrhli a začali jezdit do svých blízkých městeček, padla sláva Westonu. Skladěte jest už dva roky zavřeno, půl-milové "korknrib" jest povolen a částečně odnesen, jeden saloon vyhořelý, v druhém se barví kočáry — to vše neprozrazuje velký blahobyt. A ty staré domky, obývané výměnkáři, lesku městu nedodají. Zámožní obchodníci se vzdálili a vše nasvědčuje úbytku obchodních sil. Když královna vyletí z úlu, tu ostatní větky se rozprehnou. Tak to již dopadá na tom světě, každému hraji jen chvíli. U našeho zamilovaného L. Kovandy schází se stále velká společnost, v hostinci jeho jest dobrá obsluha. Panu Jos. Špičkovy, tamnímu sedláři, děkuji za pohostění. Až přijedete, ctěný příteli, do Brainard, bude mi potěšením oplatiťi Vám to. Naše město Brainard činí pěkný dojem tím, že jsou ulice vysázeny pěknými stromy, mezi nimiž se vyjímají pěkné cihelné budovy obchodní. A cihelné salony vyhlížejí jako zámky. Pp. F. Petrzška a Soukup jsou špičerní saloorci a dovedou se za nělevnou ruče obracet. Do Brainard vedou dvě dráhy, máme tu mlýn, 12 obehodů, dvě dřevařské ohrady, tři hostince a dvě banky, což vše nasvědčuje, že město to, jež dříve bylo daleko pozadu za Weston, kyně dobrá budoucnost. — Dne 18. května uspořádán byl banket na rozloučenou s p. Jos. Dobrým, bývalým bankéřem a na avitání našeho nového bankéře p. A. A. Hnjky. Návštěva byla hojná, což dokazuje, že naši bankéři se těší dobré pověsti. Doufám, že náš nový bankéř bude nás obsluhovat svědomitě, jen mu, krajane, vyjdujte vstříbe a důvěrou a laskou. Pokrytectví a ramenářství nečiní člověka dobrého — těmi škodí každý sám sobě a po případě i národu. Nehorřete se hned pro každou malíčkosť, podporujeme své lidi a oni se zajisté přičiní, aby nám to oplatiťi. Pan Dobrý byl obdarován cenou upomínkou, jež jest dokladem, že byl mezi námi osobou oblíbenou — třeba ne u každého. Nemožnou jest věci, by se člověk líbil a zachoval všem. — Pan Ošmera, váš jednatel, jest přítomně zaměstnán pilně velikou stavbou "garáže" pro automobily, jejichž obdržel káru, takže si může nyní v Brainard koupit automobil každý, kdo si ho přeje. Mně p. Ošmera slibil hřibčátko, až budu mladě. Třím se! Počasí, jaké posud převládá, jest hodě suché a jak jsem se přsvědčil při své návštěvě Westonu, ozimní přeháňky jsou málo slibné, neboť nebude-li přiset, neurostou a mají se již blíži ku konce. Korny už mají většinou zasázené a jak úroda letos dopadne, poví nám blízka budoucnost. — Abych vám sděloval ty drobné novinky, nestojí za to a také mě to moc netěší. Ostatně zprávy důležitější podám vám budoucně. Což pak dělá vlp. J. St. Brož z Dodge, Nebr.? Jak daleko již pokročil s dějnicami Nebraska? Čest a památku, důstojným pane, zabezpečte si tím u svých věrných. Báh Váš pošluji! — Srdečný pozdrav redakci a čtenářům. V úctě

Thomas Kaspárek.

ZE STOCKTON, Kans., 16. května 1912.—Než budou žně, na kteréž každý rolník, dělník i obchodník s takovou dychtivostí čeká, neb na nich závisí blahobyt a spokojenost všeho lidstva, chcívám povědět něco o výsledku některých mých pozorování. Onehdy zavítal k nám muž, prý cestovatel, kterýž se vyjádřil, že celý svět přecestoval, a za 25c vstupného nám vyprávěl o svých svzevlích a vůbec o všem, co kde na šířím tom světě viděl. Zdálo by se, že dobrý člověk mnoho vykonal. Ale pro koho? Či vykonal něco důležitého a velkého pro společenskou lidskou? Vezměme toho člověka, který s malým jen kapitálem aneb dokonce s holým rukama usadil se na příchod aneb v lesích, vzdělával panenskou půdu aneb jinak pomáhal zvelebovati onu krajinu, pil a namáhavou prací domohl se slušného jmění a zabezpečil sobě a svým milým život neodvislý. Nemyslíte, že člověk tento by měl vstoupiti na tribunu a pověděti tomu mladému pokolení, jaké krásné začátky měli jejich předchůdcové, co námahy a strasti bylo jim přetřpěti, a že nyní i ten, který žije v poměrech nejskrupnějších, žije oproti pionérům v pravém přepychu? O člověku tomto lze zajisté říci, že pšik vykonal povinnost svou na tomto světě. — Onehdy zavítala k nám vdělána, vmešená dáma a dobrá řečnice. Ředčila před shromážděným sestrami. Vzala to hned od Rvy, prvé to sestry, objasňovala účel, za jakým k nim zavítala, totiž, aby se domáhaly volebního práva a vůbec všech práv jim patřících, tak aby stály na úrovni s muži. Či podobná ta dáma cestuje od města k městu a hlásá,

Joe Kastl.

Z MUNDEN, Kans., 20. května 1912. — Čtená redakce! Tak už jsem zase doma z výjezdu. Byli jsme totiž já a můj bratr Karel pozváni k návštěvě milým bratrem Adolfem Kaspárkem, jenž vlastní krásně zařízenou farmu u Fairbury, Nebr. Dopsal jsem tedy bratru Karlovi, aby přijel do

Munden, že společně se vydáme na cestu. Bratr přijel a hned jsme se pustili na nádraží v Munden. Než chyba lávky, vlak čtyřerák na nás nečekal a nám nezbylo než čekat až do 3 hodin odpoledne, kdy jsme z milosti vstoupili do vlaku, ale — nákladního. O tom harcování se strany na stranu pomlčím, zajisté že se domyslíte, že jako bývalý hraběcí kočej nejsem na podobné moc zvyklý. Také nám nebylo příliš mile na každé štaeci půl hodiny aneb i celou hodinu stát, než vše jsme šťastně přečkali a do Fairbury se šťastně dostali. Jakmile jsme vylezli z tohoto svého vězení, přistoupil k nám slušně oděný mladík a táže se nás po česku, nejsme-li páni Kaspárkové. Když jsme přisvědčili, řekl: "Tak pojďte se mnou!" A vede nás k automobilu, že prý nás k bratroví doveze. Jest to jen míli a půl východně od města a proto jsem mladému pánu řekl, že raději půjdeme pěšky. Já jsem mu totiž moc nedůvěřoval a proto se nám nechtělo do káry. On se čtvřák jen usmíval a konečně pravil: "Což mě neznáte? Já jsem také Kaspárek a jmenuji se Karel." Tu jsme zůstali jako omráčení. On pak pravil dále: "Já už tady na vás čekám od rána a vy, strýčkové, mě ani neznáte." Řekl jsem mu, kdyby se nebyl přiznal, že bychom do jeho automobilu nikdy nevšedli. Nyní ovšem bylo jinak. Nejprve nás zavezl před jakýsi klášter, kde jsou sami černí posludové, abychom se tam drobet posilnili. Já a bratr vypili jsme po sklence vína, načež jsme opět vsedli do káry a hajdy k bratrovi, který už na nás čekal. Bylo to opravdu radostně shledání. Bratr Adolf má farmu krásně zařízenou. Pěknou obydlenou budovu, pěknou zahradu, všechny cesty cementové, vodárnu na dvoře a voda mu teče, kam chce a vůbec moderní zařízení. Tu jsem si v duchu pomyslel, kdybych tak já měl tuto vzorně zařízenou farmu, ale myšlenku tu jsem ihned zaplašil, vždyť by pak zase on ji reměl. Měli jsme se tam dobře. Jídla a pití bylo dost a zábavy též. Ale, jak se říká, všude dobře a doma nejlépe. Třetí den ráno jsme se srdečně rozloučili a zase nás v automobilu zavezl na nádraží. Tentokrát jsme nezaspali a jeli jsme domů ve vlaku osobním. Děkuju milému bratru a jeho rodině za pohostění a všechnu laskavost. — O farmaření teď psát nebudu, počkám, až jaká bude úroda. Přenice a ovsy jsou pěkné a teď sázíme kornu. Pozdrav všem čtenářům. V úctě

ZE STOCKTON, Kans., 16. května 1912.—Než budou žně, na kteréž každý rolník, dělník i obchodník s takovou dychtivostí čeká, neb na nich závisí blahobyt a spokojenost všeho lidstva, chcívám povědět něco o výsledku některých mých pozorování. Onehdy zavítal k nám muž, prý cestovatel, kterýž se vyjádřil, že celý svět přecestoval, a za 25c vstupného nám vyprávěl o svých svzevlích a vůbec o všem, co kde na šířím tom světě viděl. Zdálo by se, že dobrý člověk mnoho vykonal. Ale pro koho? Či vykonal něco důležitého a velkého pro společenskou lidskou? Vezměme toho člověka, který s malým jen kapitálem aneb dokonce s holým rukama usadil se na příchod aneb v lesích, vzdělával panenskou půdu aneb jinak pomáhal zvelebovati onu krajinu, pil a namáhavou prací domohl se slušného jmění a zabezpečil sobě a svým milým život neodvislý. Nemyslíte, že člověk tento by měl vstoupiti na tribunu a pověděti tomu mladému pokolení, jaké krásné začátky měli jejich předchůdcové, co námahy a strasti bylo jim přetřpěti, a že nyní i ten, který žije v poměrech nejskrupnějších, žije oproti pionérům v pravém přepychu? O člověku tomto lze zajisté říci, že pšik vykonal povinnost svou na tomto světě. — Onehdy zavítala k nám vdělána, vmešená dáma a dobrá řečnice. Ředčila před shromážděným sestrami. Vzala to hned od Rvy, prvé to sestry, objasňovala účel, za jakým k nim zavítala, totiž, aby se domáhaly volebního práva a vůbec všech práv jim patřících, tak aby stály na úrovni s muži. Či podobná ta dáma cestuje od města k městu a hlásá,

You don't always have to catch fish to make an outing enjoyable. When luck is on the wane a case of **Gund's Peerless Beer** will keep up the sportsman's optimism. The sparkling contents of each separate bottle revives the spirits and refreshes the body. Order a case delivered to your home today.

W. C. Heyden, Mgr., Omaha, Neb.
John Gund Brewing Co.
LaCrosse, Wis.

Phone Bell-Douglas 621. Auto A 2344
CLAR FURTH, DISTRIBUTOR, 716 So. 16. St.
Phone Bell-Douglas 4634. Auto A-2520
Clip these Peerless cartoons. You will want the entire series.

abý se ženy domáhaly oprav. Bydli v hoteli a tam se i stavuje. U každé čtvrtky páje ukousne špičku a když jí nechutná, páj odloží. Možná, že dáma ta též vykonává dobrou práci na tomto světě. Ale ona žena, která ty dobré páje dělá a má okolo sebe šest silných a zdravých dítek, jež ošetřuje a vyhovává pro společenskou lidskou, svou domácnost udržuje v čistotě a okraňuje ji, ta žena nemá dozajista myšlenky své soustředěny na politiku aniž dbá domáhati se práv, staraje se co nejlépe o sebe a milé své dítky na základě oněch práv, která již má. Tato žena zajisté vykonala důležitou svou povinnost na světě. Tu zase jsou obchodníci, kteří prospívají, když jsou dobré úrody, ježto zavládají všeobecně dobré poměry. Osadníci více kupují, zboží platí hotově a obchodníci stávají se zámožnými, budují krásné residence a obchody své všestranně zvelebojí a mnozí žijí i v přepychu. Nastane-li ale v některé krajině úplně neúroda, tu se obchodník těchch osadníků obává, aby snad jej nepožádali o úvěr a hned také na nápadném místě ve svém obchodě umístí tabulku s nápisem: "No credit". A tu osadník přijde do obchodu, spatří onu tabulku a již chápe, co to znamená, ví, že odepřena mu bude pomoc tam, kde nejvíce svých dollarů utratil. A poněvadž majitel obchodu není k spatření a s klidem vyjednáváví nebylo by nic platné, odejde do obchodu jiného. Tam oné zlovestné tabulky není, naopak obchodník vřídne se táže přehodno, co by si přál. A když osadník se přizná, že peněz hotových nemá, dostane se mu v odpověď: "Jen si vezmi vše, co potřebuješ a po žních mi zaplatíš!" Jak tu srdce osadníka zaplesá, že nalezl obchodníka, který má cit a lásku k svému spolubližnímu. Máme také banky, které, je-li prosperita, chlubně rozlašují, že mají \$50,000, \$100,000, ba i celý milion k půjčení. Avšak stihne-li krajinu úplně neúroda, stává se úsace, že i zámožný rolník neb osadník, jaž skrátká na penězích, jde do banky, kde nejvíce obchodoval a žádá o půjčení nevelké částky na své potřeby. Než dostane se mu chladně odpovědi, že peněz noma-

Noviny jsou od toho, aby přinášely zprávy a ne, aby stály náš český lid vzájemně proti sobě a pštavaly osobní polemiky a nadávky. Jestli uznáváte správnost tohoto směru, staňte se předplatiteli POKROKU. Za \$1.50 na rok, týdeník o 16ti stranách.